

22 Σεπτεμβρίου 2019

Γέρων Δανιήλ Κατουνακιώτης: 90 χρόνια από την οσιακή κοίμησή του (μέρος 2ο)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

ΒΕΝΙΔΑΤΗΝ ΑΚΗΤΗΤΑΤΗ
Κ' ΕΝ ΜΟΝΑΧΩΙ ΚΕΒΑΙΩ
ΓΕΡΕΝ ΔΑΚΗΛΗ ΙΝΤΡΗΙ ΒΛΑΣΩ
ΒΑΛΙΔΙ ΤΗΙ Δ' ΕΡΗΜΙ ΚΕΡΤΩ
ΤΡΑΚΜΑΤΗ Α ΕΜΠΕΡΩ ΑΝΕΣΤΗΡ ΠΑΝΥ ΙΟΦΩΙ
ΦΡΟΛΑΧΩΙ Δ' ΥΠΕΡ Κ' ΤΩ ΕΒΡΩΙ ΜΟΚΩΝ
ΒΑ ΑΝΑΓΑΓΕΤ' ΑΥΤΗ ΙΚΑΝΩΙ ΚΕΡΤΩΝ
ΩΝ ΑΝΤΑΝ ΑΝΕΣΤΗ ΙΚΩΙ ΥΠΟΤΡΑΜΩΝ
ΕΒΑΝΕ ΗΤΩ ΑΣΤΡΩΙ ΕΤΩΙ 6670 Κ.Θ.
ΤΥΜΩΝ ΤΩΝΔΕ ΕΥΤΕΡΩΜΩΤΗΝΙ ΦΟΡΩΝ
ΕΤΕΡΩΙΩΝ ΤΕΚΝΩ ΕΙΙ ΝΩΜΩΙ ΤΗΙ ΔΟΡΩΝ
.. ΜΟΝΑΧΗ ΒΕΡΔΩΙΩ ..

Ο σοφός και διακριτικός αγιορείτης Γέροντας

Αποκαλυπτικές μαρτυρίες για τον Γέροντα Δανιήλ από τον Αλέξανδρο Μωραϊτίδη

Γράφει για την πρώτη τους γνωριμία: «Εκεί πρωτοείδα τον γέρο-Δανιήλ, συστάσεων δεν είχαν ανάγκην... ώστε ο Γέρον Δανιήλ μόλις ήκουσε το όνομα μου έδειξεν ειλικρινή χαράν, ωσάν να έβλεπεν αρχαίον τινά μαθητήν του, και δεν ήξευρε, καθώς λέγει ο λόγος, πώς να με περιποιηθή οικειότερον, όσον το δυνατόν. Σμυρναίος, διαβασμένος, ασκητικώτατος, με την οσιακήν του ωχρολάμπρον αίγλην της μορφής του, με την μιξοπόλιον γενειάδα του, με την υπόξανθον κόμην του και τους γλαυκούς πως οφθαλμούς του•λόγιος και ομιλητικώτατος. Κοινοβιάσας κατ' αρχάς εις μεγάλας μονάς, αλλά ολιγοστά έτη προ της γνωριμίας μας αποσυρθείς εις Κατουνάκια προς μείζονα ησυχίαν, έν η όντως παράγεται το γλυκύτατον της ασκήσεως μέλι, ού την ηδύτητα γνωρίζουσι μόνον όσοι το γεύθησαν... Εκεί κατά πρώτον εξετίμησα την χάριν, την διάκρισιν, αλλά και την

ταπείνωσιν του Γέροντος Δανιήλ, όστις, σημειωθείτω, έχει διέλθει όλην την σειρά των γραμμάτων των άγιων Πατέρων, αλλά και την σειράν των συγγραμμάτων των λεγομένων Νηπτικών, ών η ανάγνωσις βαθύτερον τον ελκύει, αρεσκομένον εις τάς αλληγορίας και τάς λοιπός καλλονάς των λόγων των τοιούτων Πατέρων, π.χ. Ιωάννου της Κλίμακος και Συμεών του Νέου του Θεολόγου. Ο Γέρον Δανιήλ, ως αντελήφθη αμέσως, μελετηρότατος και ομιλητικώτατος, διακριτικώτατος δε εις το άκρον, όπου αν εκοινοβίασεν εν Άθωνι απέκτησε ταχέως την αγάπην και συμπάθειαν των αδελφών, ου η γνώμη επί των πνευματικών ζητημάτων βαρύνει πολύ, πάρα πολύ».

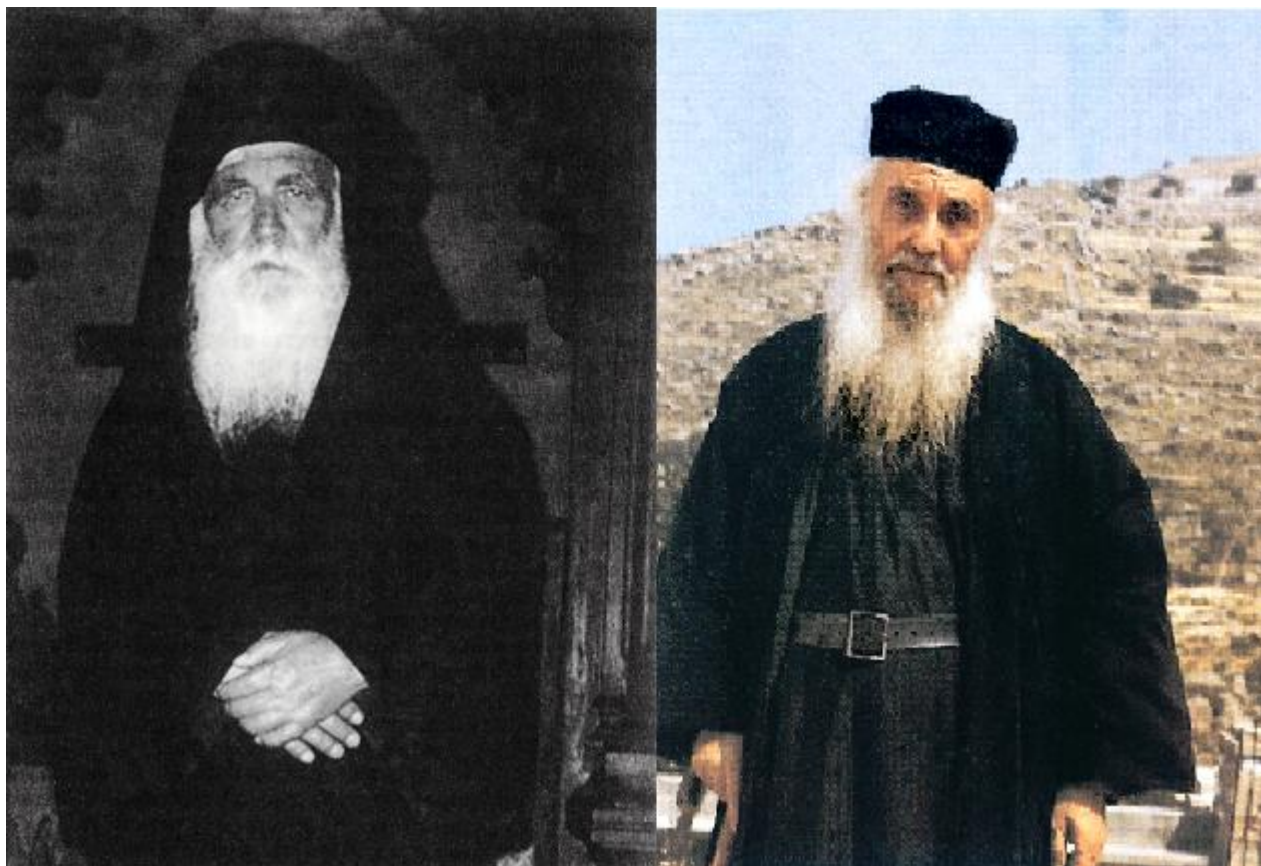
Ο Σκιαθίτης πεζογράφος Αλέξανδρος Μωραϊτίδης υπήρξε πνευματικό τέκνο του Γ. Δανιήλ. Στο έργο του «Με του βοριά τα κύματα» μας δίνει εντυπωσιακές μαρτυρίες για αυτόν. (Στην φωτογραφία ο Μωραϊτίδης έχοντας λάβει το μοναχικό σχήμα με το όνομα Ανδρόνικος).

Σε ένα άλλο σημείο γράφει για την έλξη και επίδραση πού ασκούσε εντός και εκτός του Αγίου Όρους: «Πρωτοστατεί δε έν τη ιστορία πλέον των Κατουνακίων ο Γέρων Δανιήλ ο Σμυρναίος, κατά το έτος 1881 εγκατασταθείς ενταύθα. Ούτος

στολισμένος με την χάριν του λόγου και με την φυσικήν τινά γλυκύτητα της ομιλίας του, φιλομαθής και μελετηρός, ως είπομεν, έχων δε εις έπακρον το αίσθημα της φιλαλληλίας και τρέφων τον πόθον να φανή ψυχωφελής εις τον πλησίον, ήρχισε να συγκεντρώνη περί εαυτόν μέγαν ευλαβών προσκυνητών κύκλον... Μολονότι δε δεν έχει το αξίωμα του ιερέως, όμως κοσμεείται με πλούσιον το χάρισμα της διακρίσεως, επαναπαύων τους εξομολογούμενους εις αυτόν και ζητούντας την συμβουλήν του επί διαφόρων ζητημάτων. Το όνομα του είναι γνωστόν εις τε την Σμύρνην, και τάς Αθήνας μάλιστα, και αλλαχού της Ελλάδος, όπου μακροσκελείς επιστολάς στέλλει προς πάμπολλα πνευματικά τέκνα του, ακούραστος έν τη πνευματική ταύτη εργασία του, η όποια καθιστά αυτόν όντως αξιοθαύμαστον».

Συχνά αναπολεί ο Μωραϊτίδης το περιβάλλον της καλύβης του Γέροντα στα Κατουνάκια: «Αφού εδειπνήσαμε έν τη πενιχρά της καλύβης τραπέζη απολαυστικώτατα, διότι η Κυρία Θεοτόκος ευλόγησε τα παρατεθέντα λιτά βρώματα, και έγιναν γλυκύτατα, εξήλθομεν και εκαθήσαμεν εις το ύπαιθρον έξω επί πέτρινων αναπαυστικών καθισμάτων, έμπροσθεν της μικράς αιθούσης της φιλοξενίας, να λάβωμεν τα επιδόρπια, άτινα ήσαν λόγοι αποστάζοντες ουράνιον γλυκασμόν, του Γέροντος Δανιήλ λόγοι. Εκεί διήλθομεν μακράς ώρας συνομιλούντες, έχοντες κατενώπιον ημών τον λαμπυρίζοντα πόντον... ένα θέαμα μαγευτικώτατον, μίαν σκηνή ν από τάς πλέον θαυμαστός της Δημιουργίας...».

*Καταξιωμένοι Γέροντες και πνευματικοί, όπως ο Γέροντας Αμφιλόχιος Μακρής και ο Γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος, ζητούσαν συμβουλές και κατευθύνσεις από τον Γέροντα Δανιήλ για το πνευματικό έργο τους.
Δεξιά: Ο Γέροντας Αμφιλόχιος Μακρής. Αριστερά: Ο Γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος.*

Επαναλαμβάνοντας δε και συμπληρώνοντας καταλλήλως τους λόγους του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, ο οποίος αναπολούσε επίσης τις γλυκείες κατανυκτικές στιγμές πού έζησε στο ησυχαστήριο του Πόντου μαζί με τον Μ. Βασίλειο και τους άλλους αδελφούς, γράφει ο Μωραϊτίδης για το ησυχαστήριο του Γέροντα Δανιήλ στα Κατουνάκια: «Ποιος ημπορεί να με επαναφέρει εις τον μήνα των παρελθουσών εκείνων ημερών; Ποιος πλέον να μου δώση τάς ψαλμωδίας εκείνας και τάς αγρυπνίας και τάς προς Θεόν εκδημίας διά μέσου της προσευχής, και την άϋλον τρόπον τινά ζωή, όπου επερνούσαμεν τότε εις τα Κατουνάκια; Ποιος να παραστήση την φιλοπονίαν μας διά την εξήγησιν των θείων λόγων κατά τάς αναγνώσεις οπού εκάμομεν, ιδίως τον Συμεών τον Νέον Θεολόγον; Ποιος να παραστήση τάς καθημερινός εργασίας μας και τα εργόχειρα μας; Ποιος δεν ενθυμείται την δροσεράν εκείνην απλωταριάν, όπου εκάθητο την νύκτα ουχί πολυκτήμων και πολύχρυσος πυργοδοεσπότης, αλλά μοναχός κατακουρασμένος; ... Εγώ δεν ελπίζω να σας ξαναίδω πλέον, ω ερημικά, ω εράσμια, ω παμπόθητα, ω πανέρημα Κατουνάκια!...».

ασκεί μέχρι σήμερα. Εικόνα των οσίων και αγιορειτών Πατέρων (έργο Ρωσικής τέχνης και προέλευσης, 18ος αί.) στην μνήμη των οποίων εορτάζει το καθολικό του Ησυχαστηρίου των Δανιηλαίων.

Οι συζητήσεις αυτές του Γέροντα Δανιήλ δεν έμοιαζαν καθόλου με τις φλύαρες και άσκοπες αργολογίες για ασήμαντα και επουσιώδη θέματα, πού σπαταλούν τον πολύτιμο για την σωτηρία χρόνο και συνήθως συνδυάζονται με κατακρίσεις προσώπων και εγωπαθείς αναφορές. Απέβλεπαν στην πνευματική ωφέλεια των συζητούντων, στην τόνωση της διαθέσεως για μετάνοια, ταπείνωση και επιστροφή. Είναι συγκλονιστική η τελευταία σχετική μαρτυρία του Μωραϊτίδη: «Όταν βγήκα στα Καρούλια - Κατουνάκια, ενόμισα ότι έφθασα εις τον Θεόν. Αλλ' όταν συνομίλησα μετά του Γέροντος Δανιήλ είπον: "Τώρα είδον πόσον μακράν είμαι από τον Θεόν"».

Βίοι Παράλληλοι και η μέσω επιστολών, επικοινωνία μεταξύ δύο οσιακών μορφών

Ο ΑΓΙΟΣ

ΝΕΚ
ΤΑ
ΡΟΣ

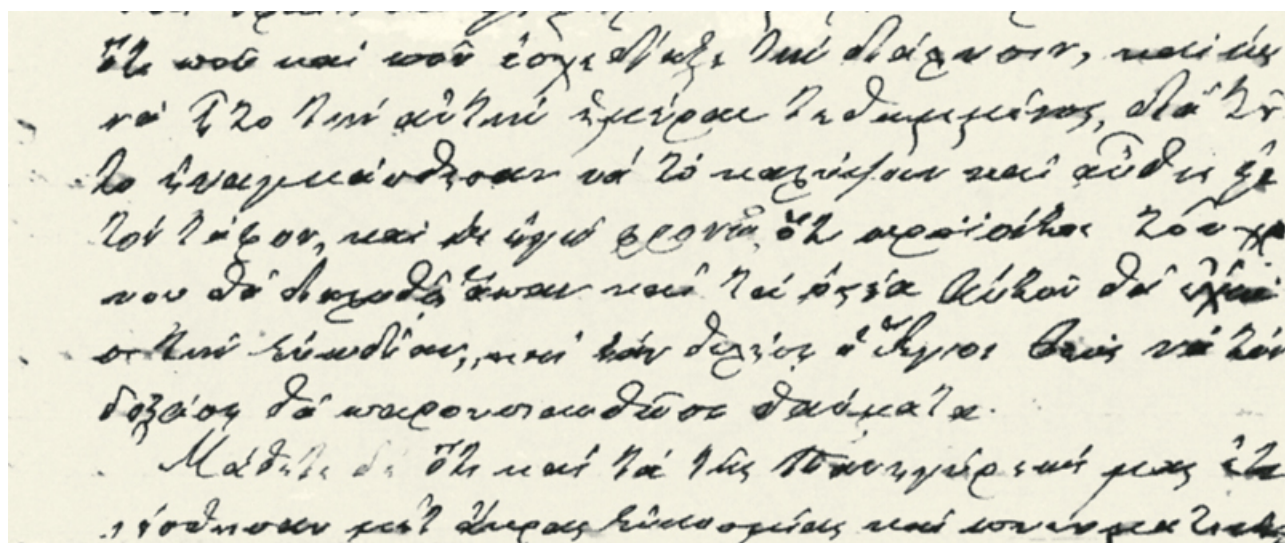

Παραλληλίζοντας τις δύο μεγάλες οσιακές μορφές του αιώνα μας, τον άγιο Νεκτάριο και τον Γέροντα Δανιήλ, προκύπτουν πολλά όμοια στοιχεία στην ζωή και στο έργο τους, μέσα ασφαλώς στην διαφορότητα και ιδιαιτερότητα των χαρισμάτων με τα όποια τους προίκισε η Χάρη του Θεού: γεννήθηκαν και οί δύο το ίδιο έτος, 1846. Πατρίδες και των δυο είναι ευλογημένοι τόποι της Ανατολής, η Σηλύβρια της Θράκης του άγιου Νεκταρίου, η ξακουστή Σμύρνη, η ιστορική μητρόπολη της Μικρασίας, του Γέροντα Δανιήλ. Και οί δυο ήταν παιδιά πολύτεκνων οικογενειών. Δαψιλής παιδεία και ακαταπόνητη διά βίου μελέτη. Πτυχιούχος της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών ο άγιος Νεκτάριος, αριστούχος πτυχιούχος της περίφημης Ευαγγελικής Σχολής της Σμύρνης ο Γέροντας Δανιήλ. Στροφή προς τον μοναχισμό και την άσκηση. Σε ηλικία τριάντα ετών ο άγιος Νεκτάριος κείρεται μοναχός (1876) στην Νέα Μονή της Χίου. Ο Γέροντας Δανιήλ εκάρη μοναχός στην Ιερά Μονή Άγιου Παντελεήμονος του Αγίου Όρους σε ηλικία 20 περίπου ετών (1866). Διώξεις, θλίψεις και ταλαιπωρίες για τις όποιες έπαιρναν θάρρος από την μεγάλη ευλάβεια και αγάπη πού είχαν στο πρόσωπο της Παναγίας. Ο άγιος Νεκτάριος έτρεφε μεγάλη αγάπη προς το Άγιον Όρος. Αυτό φαίνεται και από την επιστολή του προς τον Γέροντα Δανιήλ, με την όποια του ανακοινώνει την πρόθεση του να αγοράσει κάποιο κελλί στο Άγιον Όρος, για να εγκαταστήσει αρχικά εκεί τα πνευματικά του τέκνα, πού ήθελαν να μονάσουν και στην συνέχεια, όταν απαλλαγεί από τις φροντίδες της Μονής στην Αίγινα, να μεταβαίνει και ο ίδιος στο Άγιον Όρος και να μένει για κάποιο διάστημα «πρός πνευματικήν αναψυχήν». Αυτά έγγραφε το 1913. Δεκαπέντε χρόνια νωρίτερα, το 1898, είχε επισκεφθή για πρώτη και μοναδική φορά το Άγιον Όρος.

αναπτύσσει την θέση ότι οί δοκιμασίες και οί θλίψεις οφείλονται στην αγάπη του Θεού και βοηθούν να φθάσει κανείς ασφαλέστερα στην πνευματική τελείωση. Μεσολάβησε ένα μικρό διάστημα διακοπής της επικοινωνίας. Την αρχή έκανε πάλι πρώτος ο Γέροντας Δανιήλ, ο όποιος τον Δεκέμβριο του 1907 γράφει προς τον άγιο Νεκτάριο ζητώντας να του σταλούν βιβλία του και συγχαίροντας για την ίδρυση του Ιερού Φροντιστηρίου, της Ιεράς δηλαδή γυναικείας Μονής της Άγιας Τριάδος στην Αίγινα. Η επιστολή αυτή του Γέροντα Δανιήλ δεν σώζεται. Μαθαίνουμε όμως το περιεχόμενο της από το δεύτερο γράμμα του άγιου Νεκταρίου πού στέλνεται στον Γέροντα Δανιήλ τον Ιανουάριο του 1908. Σε αυτήν την επιστολή ο άγιος Νεκτάριος παρακαλεί τον Γέροντα να βοηθήσει πνευματικά τις μοναχές της Ιεράς Μονής Αγίας Τριάδος γράφοντας σχετικό πνευματικό έργο. Μέσα στο ίδιο έτος, τον Ιούλιο του 1908, αποστέλλει πράγματι ο Γέροντας Δανιήλ, απευθυνόμενος προς την ηγουμένη Ξένη και την αδελφότητα, τον αιτηθέντα λόγο. Αμέσως μετά την παραλαβή της ασκητικής πραγματείας του Γέροντα Δανιήλ, ο άγιος Νεκτάριος απήντησε ευχαριστώντας. Δεν σώζεται ολόκληρη αυτή η επιστολή.

A photograph of a handwritten Greek letter in cursive script. The text is written on aged, yellowed paper. The handwriting is dense and fills most of the page. The text appears to be a religious or spiritual letter, consistent with the context provided in the caption.

Απόσπασμα επιστολής του Γ. Δανιήλ στην οποία αναγράφεται πρόρρησησή του για την επικείμενη διάλυση του λειψάνου του άγιου Νεκταρίου. Η επιστολή γράφτηκε λίγο μετά την πρώτη ανακομιδή του λειψάνου του άγιου κατά την οποία αυτό βρέθηκε άφθορο.

Η επόμενη επικοινωνία τους γίνεται μερικά χρόνια αργότερα, τον Αύγουστο του 1913. Την πρωτοβουλία έχει τώρα ο άγιος Νεκτάριος, ο όποιος παίρνοντας θάρρος, όπως γράφει, από την αγάπη του Γέροντα Δανιήλ του αναθέτει να επιτελέσει έργο πού επιθυμούσε πολύ. Να αγοράσει δηλαδή για λογαριασμό του ένα κελλί στο Όρος. Ο Γέροντας Δανιήλ άπαντα αμέσως (Σεπτέμβριος του 1913), η

απάντηση του όμως είναι αρνητική, ασφαλώς με βάση πραγματικές και αντικειμενικές δυσκολίες που εμπόδιζαν την περίοδο εκείνη την εκπλήρωση της ωραίας και συγκινητικής πράγματι επιθυμίας του αγίου Νεκταρίου να αποκτήσει κελλί στο Άγιον Όρος για τα πνευματικά του παιδιά και τον ίδιο.

Η επόμενη, τελευταία, επικοινωνία τους έγινε με πρωτοβουλία του Γέροντα Δανιήλ, ο οποίος έστειλε ευγενή όντως επιστολή, στις 30 Σεπτεμβρίου του 1915. Σ' αυτήν εκφράζει την ευγνωμοσύνη του για τις ευεργεσίες προς την αδελφότητα και την λοιπή πολύτιμη σειρά των ωφελιμωτάτων συγγραμμάτων του αγίου. Απαντώντας ο άγιος Νεκτάριος στις 6 Δεκεμβρίου του 1915, ευχαριστεί για την πολλή αγάπη και την απόφασή τους «δια την εγγραφήν του ονόματος ημών εν τοις διπτύχοις του Ιερού Κελλίου ως Κτίτορος και Πατρός και Καθηγουμένου».

Οι σωζόμενες επιστολές του Γέροντα Δανιήλ προς τον άγιο Νεκτάριο, βρίσκονται στο Ησυχαστήριο της Αδελφότητας των Δανιηλαίων.

Η κοίμηση του Γέροντα

Ξέφυγαν λίγο σε μάκρος οι αποκαλυπτικές αυτές μαρτυρίες του Σκιαθίτη συγγραφέα και του μεγάλου αγίου του 20ου αιώνα, αγίου Νεκταρίου για τον Γέροντα Δανιήλ, που όμως ήταν απαραίτητες για την ορθή εκτίμηση της προσφοράς και του κύρους που απολάμβανε, ενώ ακόμη ζούσε. Μετά την εκδημία του συνειδητοποιήθηκε αμέσως το μεγάλο κενό που άφηνε, όπως φαίνεται από ενδεικτικές και πάλιν μαρτυρίες. Η Ιερά Μονή Μεγίστης Λαύρας στο συλλυπητήριο γράμμα της προς την αδελφότητα των Δανιηλαίων έγραφε μεταξύ άλλων: «Η απώλεια του αιμνήστου Γέροντος Δανιήλ δεν είναι απώλεια μερική, αλλά γενική του ιερού ημών τόπου και ιδία της καθ' ημάς Ιεράς Μονής, ης απετέλει σέμνωμα και κόσμημα της περιοχής της. Εν τω προσώπω του μάκαρος Δανιήλ το Άγιον Όρος απώλεσε την τελευταίαν φυσιογνωμίαν οσιακήν της συγχρόνου Αγιορείτικης γενεάς». Ο γνωστός επίσης λόγιος Λαυριώτης μοναχός Ευλόγιος Κουρίλας, μετέπειτα μητροπολίτης Κορυτσάς, έγραφε προς την αδελφότητα μετά την είδηση του θανάτου του Γέροντα: «Ο θάνατος αυτού αφήσιν σιν των κόπων εκ της μετ' αυτού συναναστροφής, τώρα απωλέσαμεν και την παρηγορίαν ταύτην».

Ολίγον προ του θανάτου του, που επισυνέβη στις 8 Σεπτεμβρίου του 1929, εορτή των γενεθλίων της Θεοτόκου, βλέποντας ο Γέροντας Δανιήλ να είναι συγκεντρωμένοι γύρω του οι μοναχοί της αδελφότητας, για να πάρουν την ευλογία του και να ακούσουν τις τελευταίες του συμβουλές, είπε προφητικά και με

συγκίνηση: «Ο Χριστός ν' ανταμείψη τους κόπους σας. Ο Θεός δεν είναι άδικος. Σεις με υπηρετήσατε. Θα στείλη λοιπόν αγγέλους να σας υπηρετήσουν. Και την καλύβην θα την μεγαλώσετε, και δυο ιερείς θα έχετε και πολλοί μοναχοί θα έρθουν». Η προφητεία αυτή εκπληρώνεται σήμερα στο έπακρο. Το ησυχαστήριο των Δανιηλαίων στα Κατουνάκια, μεγαλωμένο και φροντισμένο, δεσπόζει στην περιοχή, αναπαύει σωματικά και ψυχικά τους προσκυνητές και διακονεί τις ανάγκες των γύρω ερημιτών Πατέρων. Νέοι μοναχοί πλαισιώνουν τους παλαιότερους για να τους διακονήσουν, όταν χρειασθεί. Τρεις μάλιστα από αυτούς, υπηρετούν ως ιερείς στο θυσιαστήριο και καλύπτουν τις λατρευτικές ανάγκες της αδελφότητας. Συνεχίζουν όλοι την αυστηρή ασκητική παράδοση του Γέροντα Δανιήλ στο τυπικό των ακολουθιών και στις άλλες μοναχικές παραδόσεις. Ασκούν κατά την παράδοση την τέχνη της αγιογραφίας, που την άσκησε και την παρέδωσε ο Γέροντας Δανιήλ, πολλά έργα του οποίου σώζονται εκεί, και καλλιεργούν ιδιαίτερα την ψαλτική τέχνη, ηδύφωνοι αοιδοί των εκκλησιαστικών ύμνων.

Πηγή: *Ιερομόναχου Γρηγορίου, Γέροντος Ιερού Ησυχαστηρίου Δανιηλαίων, «[Πεμπτουσία](#)»*